

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ	
Стара Загора	
Ветеринарно медицински факултет	
Вх. №	6
Дата:	16.04.2020

РЕЦЕНЗИЯ

Относно: дисертационния труд на ас. Цанко Тодоров Христов на тема „Клинико - лабораторни проучвания в диагностиката на някои неопластични заболявания при кучета“ за присъждане на образователната и научна степен “Доктор”
от професор д-р Гено Атанасов Ангелов, пенсионер

Асистент Цанко Тодоров Христов е роден на 21.08.1974 г. в гр. Стара Загора. През 1995 г. е приет за редовен студент във Ветеринарномедицинският факултет на Тракийски университет, който завършва през 2001 г. През 2001 г. след успешно издържан конкурсен изпит постъпва като редовен асистент в катедрата по Вътрешни незаразни болести на Ветеринарномедицинският факултет при Тракийски университет – Стара Загора. През 2005 г. прераства в старши асистент, а през 2011 – в главен асистент. С направените промени в закона за висше образование през 2015 г. е преназначен отново като асистент. В приблизително 19-годишният си преподавателски стаж ас. Христов провежда практически и клинични занятия със студентите от III, IV и V курс по дисциплините Пропedeutика на вътрешните болести, Вътрешни болести – общи заболявания, на продуктивните, на еднокопитните и дребните животни и подвижна клиника, извършва лечебно-диагностична дейност в клиниката по дребни животни, предавайки на групания богат клиничен опит и знания на студентите по ветеринарна медицина. Ас. Цанко Христов е завършил курсове за работа с широко разпространени компютърни; работа с платформата за електронно обучение MOODLE; защита и хуманно отношение към опитните животни; професионална квалификация по педагогически минимум. Участвал е в Workshop по ехокардиография. Владее английски и руски език.

Дисертационният труд е написан на 214 стандартни страници и е структуриран в 9 раздела: I - увод – 2 стр.; II - литературен обзор – 64 стр.; III - собствени изследвания – общо 56 стр., който включва: цел и задачи – 1 1/3 стр. материал и методи – 7 1/3 стр.; резултати – 46 стр.; IV - обсъждане – 32 стр.; V - изводи – 1 1/3 стр.; VI - препоръки за практиката – 1 стр.; VII - приноси – 1 1/3 стр.; VIII - публикации, свързани с дисертационния труд – 1/3 стр.; IX- литературен указател – 44 стр., в който са цитирани

394 автора, от които 2 на кирилица и 392 на латиница. Съдържанието на дисертационния труд и използваните съкращения включват 7 страници.

Във ветеринарната медицина, при домашните любимци (в частност при кучетата) се счита, че приблизително 45 % от смъртността на животните над 10 годишна възраст е непосредствено свързана с развитието на конкретно онкологично заболяване или свързано с него. Високата смъртност при тези заболявания се дължат на някои специфични особености на неоплазиите - многообразие от етиологични фактори, предизвикващи тези заболявания, неизяснената им конкретна патогенеза и ненавременното им ранно и точно диагностициране. Всичко това поражда сериозен не само чисто ветеринарномедицински, но и икономически и в известна степен и социален проблем. В последните години с използването на някои съвременни лабораторни и диагностични методи, включващи образната, цитологичната и патохистологична диагностика и изследване на някои от туморните маркери съвременната медицина е отговорила в известна степен на редица въпроси, свързани с ранната диагностика на неопластичните заболявания. За ветеринарната медицина остават дискуссионни основните критериите за ранното и точно диагностициране на тези заболявания.

Провеждането на комплексни проучванията върху клиничната находка и промените в някои лабораторни показатели при кучетата с неопластични заболявания биха допринесли не само да се обогатят и разширят научните знания в това направление, но биха дали възможност да се прецизира диагностичната и прогностична стойност на изследваните показатели. В този аспект дисертационният труд третира един съвременен проблем в онкологията, който е изключително актуален не само у нас, но и в световен мащаб и който у нас не е достатъчно и в детайли проучван.

Литературният обзор е подробен. Описани са разпространението и честотата на раковите заболявания. Детайлно са представени всички онези фактори, имащи връзка с етиологията на туморния процес (химични, физични, хормонални, биологични). Описана е и най-често срещаната клинична картина при различните тумори, като са представена и някои наложители се в клиничната практика класификации при лимфосаркома, хемангиосаркома и карцинома на млечната жлеза при кучета. Представени са данни за значението на гастроинтестиналния, ендокринологичния и метаболитен, както и на хематологичния паранеопластични синдроми върху различни структури на организма, както и настъпилите функционални промени, съпътстващи основното злокачествено заболяване. Подобаващо място в литературния обзор заема

диагностиката на неопластичните заболявания, като се дава оценка и за диагностичната стойност на използваните методи – такива като рентгенографията, ултрасонографията, цитологичното и патохистологично изследване. В детайли е разгледано значението на съдово ендотелният растежен фактор като елемент от молекулярната диагностика на неопластичните заболявания. Представени са данни за неговата структура, видовете и особеностите на рецепторите, които го свързват, факторите, регулиращи генната му експресия, както и биологичните му ефекти. Представени са данни за значението на VEGF за ангиогенезата, лимфангиогенезата, за нарушаване на антитуморната имунна реакция, като се изтъква и неговото диагностично и прогностично приложение като маркер и индикатор за ангиогенезата. В заключение дисертантът прави кратко обобщение на представените литературни данни.

Целта и задачите (общо 6) са формулирани ясно. В материал и методи се описват броя на изследваните животни (общо 82 кучета, разделени на 5 групи – една контролна; 3 опитни с различни туморни заболявания и 1 опитна с различни нетуморни заболявания, съпроводени с перитонеален излив). Едно от достоинства на дисертационния труд е, че всички животни от опитните групи са клинични пациенти. След снемане на клиничния статус са изследвани широка гама от показатели – хематологични (общ брой Le, Eг, Pl, Hb, Hct, MVC, MCH, MCHC и RDW); биохимични (серумни глюкоза, урея, креатинин, общ билирубин, общ белтък, албумин, Са, Р, АСАТ, АЛАТ и АФ); на съдово ендотелния растежен фактор в кръвна плазма, урина и пунктат от коремната кухина. При всички животни от I-ва и II-ра групи са извършени ултрасонографски изследвания. Извършени са цитологични и патохистологични изследвания на материал от различни участъци на неопластичните формации. Използваните съвременни методи на изследване и апаратура дават обективна предпоставка за получаването на достоверни резултати. Всички получени резултати са обработени с помощта на софтуерните продукти Magellan и Statistica v.6.1. а вариационно-статистически анализ - чрез еднофакторен анализ - Anova.

В раздела Резултати дисертантът представя получените данни за установената честотата на проявление на неопластични заболявания в зависимост от възрастта, породата и пола. Установено е, че едрите и гиганските породи кучета (Ротвайлер и Българско обчарско куче) боледуват най-често от лимфом и ангиосарком, докато карцинома на млечната жлеза се наблюдава най-често при кучета от дребните и средни породи (Болонка). Описани и нагледно представени са клинични признаци и тяхната честота на проявление при лимфом, хемангиосарком и карцином на млечната жлеза.

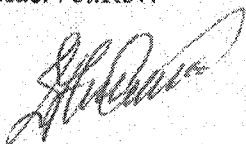

Установено е, че анорексията, загубата на тегло, общата отпадналост, уголемяването на повърхностните лимфни възли, повръщането и анемичните лигавици е най-често срещащата се клинична находка. Значителни промени се установяват в някои от изследваните хематологични и биохимични показатели. И при трите опитни групи степенно се наблюдава различно изразена левкоцитоза, олигохромемия, еритропения, тромбоцитопения и понижен хематокрит. Установени са и повишени нива на серумните АСАТ, АЛАТ, АФ, урея и креатинин при кучетата с лимфом и ангиосарком; хиперглобулинемия и при трите опитни групи и хиперпротеинемия при животните от първа и втора групи. Подробно са представени данните за промените в нивата на съдово ендотелния растежен фактор в кръвта, урината и перитонеалната течност. И при трите опитни групи е установено значително повишаване стойностите на VEGF, като в урината това увеличение е почти десетократно. Представени са данните от ехографията на далак, бъбрек и лимфни възли при кучета с лимфом и хемангиосарком, като са описани специфичните особености на ехографската находка в зависимост от стадия на развитие и типа на тумора. Получените резултати от извършените анализи удачно се допълват с извършените патохистологични изследвания на най-силно засегнатите органи.

В раздела обсъждане на резултатите дисертантът е направил едно обстойно и задълбочено обсъждане на получените данни, което дава възможност да се преосмислят и прецизират настоящите разбирания за диагностичната стойност на някои от изследваните показатели. Това потвърждава добрата компетентия на докторанта по проблема. Авторът, отчитайки установените факти по литературните данни се е постарал да експлоатира получените резултати като умело и целенасочено да ги обобщи. При интерпретацията на получените резултати, като е изхождал и от чуждия опит, дисертантът е търсил обективно обусловени връзки между наблюдавания клиничен статус на животните с неопластични заболявания и динамиката на промени на някои от изследваните показатели.

Интерпретирайки получените резултати в заключение авторът сполучливо се е постарал да ги обобщи с оглед да бъдат полезни както в чисто научен аспект, така и за практиката. В тази връзка е формулирал 10 отделни извода и 6 препоръки за практиката.

Във връзка с дисертационния труд авторът е публикувал на английски език 3 научни статии – една в Trakia J. of Science; една в Agricultural Sc. and Technology и една в Mac.Vet.Rev.

Авторефератът изчерпателно възпроизвежда най-съществените части от дисертационния труд. Представен е в обем от 37 страници, като получените резултати са илюстрирани чрез 13 таблици и 18 фигури.

При обсъждане на проектодисертационния труд на разширеното заседание на катедрения съвет дисертантът се е съобразил с направените от мен препоръки, поради което към така представения дисертационен труд нямам препоръки и забележки.

Излагайки всичко това считам че, представеният дисертационен труд на ас. Цанко Тодоров Христов на тема „Клинико-лабораторни проучвания в диагностиката на някои неопластични заболявания при кучета, притежава всички качества по структура / цел, задачи, методики, получени резултати, обсъждане, изводи и литературен преглед / на завършена дисертационна разработка, отговаряща напълно на изискванията на Закона за научните степени и звания за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”.

Заключение: Въз основа на критериите на Закона за развитие на академичния състав в Р. България, правилника към него и правилника за развитие на академичния състав на Тракийски университет – Стара Загора давам **положителния си вот и убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на асистент Цанко Тодоров Христов образователната и научна степен „Доктор”, в професионално направление 6.4. Ветеринарна медицина, по научната специалност „Патология на животните”.**

14.01.2020 г.

гр. София

Рецензент:

/ проф. д-р Гено. Ангелов/